

Основни правила и препоръки за превентивни действия при бедствия и кризисни ситуации

ПРИ ЗЕМЕТРЕСЕНИЯ

Земетресението е природно бедствие, което не може да бъде предсказано.

Неговата продължителност не е голяма, но последствията са тежки. На територията на нашата страна най-опасните сеизмични зони, с възможен максимален магнитуд 7.0, са Кресненската, Пловдивската, Софийската, Горнооряховската и Шабленската.

Земетресенията са природни бедствия, които не могат да бъдат предотвратени. За недопускането на човешки жертви и тежки материални загуби, държавните органи предприемат мерки, свързани с антисеизмичното строителство, спазване на строителните норми, създаване на готовност за адекватно реагиране и за ликвидиране на последиците.

Не трябва обаче да забравяме, че правилното поведение на всеки от нас може да бъде животоспасяващо.

ДЕЙСТВИЯ ПРИ СЕИЗМИЧНО СПОКОЕН ПЕРИОД:

- в къщи трябва да имате поставени на удобно място фенерче, чанта за документи и особено ценни вещи, аптечка с необходимите Ви лекарства, по една топла дреха за всеки, резерв от храна и вода;
- закрепете здраво мебелите вкъщи и не поставяйте тежки, лесно падащи предмети на високи места;
- съхранявайте пожароопасните вещества и отрови в плътно затворени съдове;
- оставете свободен входа на жилището и не го задръствайте с предмети;
- помислете и определете в жилището си най-безопасното място;
- имайте предвид, че при земетресение най-опасни са балконите, външните стени, стълбищата и асансьорите;
- подгответе план за поведението на членовете на семейството;
- определете лице за връзка между членовете на семейството, което е извън

Вашия регион.

ДЕЙСТВИЯ ПРИ УСЕЩАНЕ НА ПЪРВИЯ ТРУС

Не трябва да напускате сградата, в която се намирате. Направете го само ако прецените, че можете да излезете на открито за около 10 секунди.

- заемте най-безопасното място в сградата – под рамката на вратата, близо до вътрешна стена, колона, под стабилна маса или легло;
- след първите вибрации люлеенето ще се засилва, запазете самообладание и не хуквайте към асансьорите и стълбите;
- ако сте на улицата, застанете далеч от сгради и далекопроводи;
- ако трусът Ви завари зад волана, спрете на открито, безопасно място и изчакайте;
- в обществения транспорт е по-добре да изчакате края на труса в превозното средство;

ДЕЙСТВИЯ СЛЕД ПРЕМИНАВАНЕ НА ПЪРВИЯ ТРУС

- изключете електричеството, газта и водата;
- вземете подготовения багаж и бързо напуснете сградата;
- слезте по стълбите, не ползвайте асансьор;
- осигурете предимство за майките с деца и за възрастните хора;
- след като излезете от сградата, отдалечете се на открито място, най-малко на разстояние равно на височината на най-близката постройка;
- не заставайте под далекопроводи, електрически, трамвайни и тролейбусни мрежи;
- окажете първа помощ, ако около вас има пострадали;
- обозначете местата, на които има затрупани хора. Помогнете, ако това е възможно;
- следете информацията, които ще се излъчват по средствата за масова информация и по местните радиостанции;
- изпълнявайте указанията на МВР, ГД „Пожарна безопасност и защита на населението“, полицията и на други компетентни органи;
- спазвайте обществения ред.

ДЕЙСТВИЯ СЛЕД ЗЕМЕТРЕСЕНИЕТО

- изчакайте излъчването на информация за затихване на земните трусове и отминалата опасност;
- можете да влезете в жилището си само след основен оглед на сградата и проверка, направена от компетентните органи;
- не претоварвайте телефонните линии с ненужни телефонни разговори, кратко информирайте близките си, че сте живи и здрави;
- спазвайте висока лична хигиена и не пийте вода от непроверени източници. след земетресение има опасност от възникване на епидемии;

➤ по време на бедствия нараства престъпността, бъдете внимателни, пазете имуществото си и сигнализирайте при констатиране на нередности.

ПРИ НАВОДНЕНИЕ

Наводнението е природно бедствие, при което временно се залива земна местност или територия с огромно количество вода, вследствие на повишаването на нивото на водните басейни и речните корита. Причините за повишаването на нивото на тези водни басейни могат да бъдат различни - интензивни валежи или снеготопене, скъсване на язовирна стена, разрушаване на диги, високи вълни или човешка дейност.

Наводненията могат да нанесат значителни щети в населени места, на сгради, коли, мостове, пътища и транспортна инфраструктура. При наводнения може да бъдат застрашени вашият живот или имуществото Ви.

При опасност от наводнение ще бъдете известени, чрез изградените системи за ранно предупреждение и оповестяване, чрез други определени сигнали за населеното място или средствата за масово осведомяване.

Следете съобщенията по радиото, телевизията, местни радиовъзли и изпълнявайте конкретните указания, съобразно създадената ситуация.

Спазвайте указанията и реда, установен от органите на изпълнителната и местна власт и спасителните екипи.

КАКВО ТРЯБВА ДА ЗНАЕМ ПРЕДВАРИТЕЛНО

➤ осведомете се за риска от наводнения за населеното място, в което живеете или работите. Потърсете информация от дежурния по оповестяване в МОН, общината или кметството;

➤ информирайте се за най-близкото безопасно място, най-късия и безопасен маршрут, по който трябва да се евакуирате;

➤ ако вашето жилище, селскостопанска сграда или друг имот се намират в непосредствена близост до река и попадат в заливната ѝ зона, следете прогнозата за времето или нивото ѝ, особено в периоди на обилни валежи или интензивно снеготопене;

➤ предварително планирайте действия на семейството Ви при наводнение;

➤ уточнете място за среща на членовете на семейството Ви при роднини или приятели извън района на наводнението и уточнете начина за комуникация помежду си;

➤ проиграйте евакуацията със семейството от дома Ви и с колегите от работното си място;

➤ участвайте в организирани тренировки в населеното място или по месторабота;

➤ поддържайте винаги зареден мобилния си телефон;

➤ подгответе си предварително и поддържайте „раница за бедствия“ с най-важните за оцеляване материали и средства, поставена на удобно, познато на семейството място.

КАК ДА ДЕЙСТВАМЕ ПРИ РЕАЛНА ОПАСНОСТ ОТ НАВОДНЕНИЕ

➤ при възникване на опасност за/или наводнение, незабавно позвънете на тел. 112;

➤ съобщете Вашето име, отчетливо и ясно кажете какъв е проблемът (наводнение, залети площи и др.), има ли пострадали или застрашени хора;

➤ посочете адреса (град, населено място, квартал, улица, №, близка пряка) и не затваряйте телефона преди оператора;

➤ при липса на телефон, предупредете в общината или в кметството на най-близкото населено място и на намиращи се в близост хора;

➤ уведомете Вашите близки, съседы и колеги за опасността.

КОГАТО СЕ НАМИРАТЕ В ДОМА СИ

➤ изключете газта и електричеството;

➤ поставете на възможно най-високото място, всички по-ценни предмети, вещи, хербициди и химикали;

➤ вземете „Чантата за оцеляване“;

➤ задължително вземате личните си документи, ценни вещи, пари (кредитни, дебитни карти), нотариални актове, застрахователни полици и други документи за собственост;

➤ напуснете по най-бързия начин дома си;

➤ при невъзможност за напускане на сградата, се преместете на най-горните етажи или на покрива. За положението си съобщете на тел. 112 или известете близките си за своето местонахождение;

➤ при пристигане на спасителните екипи поддържайте връзка с тях;

➤ при невъзможност за евакуиране на животните, отворете вратите на помещенията, където са затворени.

КОГАТО СТЕ НАВЪН

➤ ако се намирате близо до корито на пълноводна река или в десе, незабавно се отдалечете и се придвижете към най-близкото възвишение;

➤ не заставайте под/над мостове, подлези, надлези и други обекти, от които високата вода може да Ви отнесе;

➤ не правете опити за пресичане на течащи и залети площи, освен ако сте сигурни, че водата е до коленете ви;

➤ пресичайте само при спокойна вода;

➤ не пресичайте бързо течащи и залети площи без да сте подsigурени с помощно въже за преминаване и осигурително въже за тялото;

➤ не пийте вода от наводнени водоизточници.

КОГАТО СТЕ В АВТОМОБИЛ

➤ при пътуване с МПС е препоръчително да спрете на възможното най-високото и безопасно място и да изчакате спадането нивото на водата;

➤ не спирайте на/под мостове и надлези, в подлези и други потенциално опасни от заливане с вода обекти и съоръжения;

➤ не преминавайте през бързо течащи и залети площи освен ако не сте сигурни, че водата е по-ниска от осите на колата Ви.

ЗА ДА ОГРАНИЧИМ РИСКА ОТ НАВОДНЕНИЯ

➤ в незащитените заливни зони на реките не устройвайте жилищни, селскостопански и други постройки;

➤ не изхвърляйте строителни и битови отпадъци в коритата на реките, това намалява проводимостта на речното корито;

➤ не разрушавайте/не пробивайте дигите на реките с цел водовземане за напояване или друга дейност;

➤ ако живеете близо до река и забележите, че коритото и пространствата под мостовете не са почистени от отпадъци, строителни материали, дървета и други, ако има постройки в заливните зони, сигнализирайте в общината, кметството или в областната администрация.

ПРИ УСЛОЖНЕНА ЗИМНА ОБСТАНОВКА

Бързата промяна на метеорологичната обстановка е характерна за зимния сезон.

➤ преди да тръгнем на път е необходимо да проверим каква е метеорологичната прогноза;

➤ при обявен код за опасни явления е добре да се отложи пътуването, ако не е належащо;

➤ необходимо е да предвидим топло облекло, подходящи обувки и ръкавици при пътуване с влак;

➤ винаги зареждайте автомобила си с повече гориво отколкото Ви е необходимо за пътуването и избирайте да пътувате по първокласните пътища, тъй като те се почистват от снегонавяванията с предимство;

➤ шофирайте бавно и внимателно, когато преминавате край сгради, електропроводи и дървета;

- спазвайте указанията на компетентните органи и временната маркировка, поставена от контролните органи и пътните служби;
- ако по време на пътуването се натъкнете на затрупани автомобили, маркирайте мястото и съобщете на органите на КАТ или на пътните служби чрез телефон 112;
- завържете дреха с ярък цвят на най-високата част от автомобила в случай на затъване в навивания от сняг. Избягвайте непрекъснатата работа на двигателя на празен ход, поради опасност от отравяне – гасете го периодично;
- при образуване на колони от задръствания, спирайте на дистанция, която позволява изтеглянето Ви и не използвайте аварийната лента – оставете я свободна за спасителните екипи;
- окажете помощ на изпадналите в беда. Измръзналите части на тялото се разтриват със спирт и леко се масажират;
- не разтривайте със сняг - тялото се преохлажда допълнително и кожата може да се нарани;
- при измръзвания се налага транспортиране на пострадалите до болничното заведение;
- не спирайте да почивате на открито, освен в населени места и крайпътни паркинги и мотели;
- по време на път следете за обстановката по радиото и ако обстановката се усложни преустановете пътуването, като спрете в най-близкото населено място;
- в населените места се обърнете за помощ към административните власти на съответното кметство, МВР или пътните служби;
- при бедствено положение следете по радиото указанията на органите за пожарна безопасност и защита на населението;
- когато трябва да се придвижвате пеша, екипирайте се с подходящи обувки, топли дрехи, ръкавици и шапки;
- носете зареден мобилен телефон и фенерче;
- избягвайте да се движите поединично и стойте по далеч от сгради, стълбове и дървета;
- вземете мерки против измръзване на крайниците;
- носете лекарствата, които са Ви предписани от лекар и топли напитки;
- обърнете сериозно внимание на подготовката на автомобила за зимния период – зимни гуми, вериги, въже за теглене, лопата, топли ръкавици и др.;
- не злоупотребявайте със сигналите до тел. 112;

➤ пренасочване на екипи от различни институции (Агенция „Пътна инфраструктура“, МВР, Спешна помощ) при фалшив сигнал, може да коства човешки живот в реална ситуация;

➤ не злоупотребявайте със сигналите за непочистена пътна настилка.

ГРЪМОТЕВИЧНИ БУРИ

Всяка година в края на лятото се разразяват гръмотевични бури с мълнии и градушки, които причиняват значителни материални щети, а понякога и човешки жертви. Голям риск има за хората, които работят на открито.

КАКВО ДА ПРАВИМ, КОГАТО НИ НАСТИГНЕ БУРЯ

➤ ако се намирате сред природата по време на гръмотевична буря, поставете се да застанете далеч от високи дървета и самотно стърчащи канари;

➤ при наличие на сух предмет, седнете върху него;

➤ ако сте на открито, не лягайте и не докосвайте земята с ръце, клекнете, като плътно прилепите нозе, наведете главата си надолу и притиснете колена до гърдите си, със скръстени ръце обхванете глезените на краката, дръжте се на разстояние от съседа си;

➤ ако сте на колело, слезте от него. Не се хващайте и не дръжте метални предмети, те привличат гръмотевиците. Отдалечете се от електропроводите за високо напрежение;

➤ стойте настрана от метални конструкции, огради, парпети и други метални заграждения;

➤ подходящи места за подслоняване са дълбоките пещери, застанете най-малко на 3 метра навътре от входа и се старайте да има поне метър свободно пространство от двете Ви страни, не се подслонявайте близо или под надвиснали скални маси;

➤ ако бурята Ви изненада в река, езеро или басейн незабавно излезте от водата и се отдалечете. В случай че сте с лодка или сърф в морето бързо тръгнете към брега;

➤ когато се намирате в къща или на работното място, трябва да изключите от мрежата телевизора, кабела от външната антена, компютъра, видеокасетофона и останалите електрически уреди, затворете вратите и прозорците;

➤ стойте далеч от чешми, балконски врати, прозорци;

➤ по време на пътуване с кола приберете антената на колата;

➤ ако падне гръм по време на движение, проверете гумите на колата, ако са обгорели, могат да се спукат;

➤ незабавно легнете на земята, ако почувствате изтръпване на части от тялото в резултат на ел. напрежение;